

03/א/1

18.3.43

-587-

נוסח השבועה ל-אר

הנני מצהיר, כי מתוך התנדבות אישית והכרה חפשיה אני נכנס לארגון-
ההנה העברי בארץ-ישראל.

הנני נשבע לשמור אמונים כל ימי-חיי לארגון-ההנה, לשמור ולתפקידיו,
כפי שהוגדרו באשיותיו ע"י הפקוד העליון.

הנני נשבע לשמור כל ימי-חיי לשמור ולתפקידיו של ארגון-ההנה, לקבל על עצמי
ללא תנאי וללא סייג את עול משמעותי, ולפי קביאתו להתחייב לפרות ולעצור

בכל עת ובכל מקום, לציית לכל פקודותיו, ולמלא את כל חובותיו, כפי שהוגדרו
הנני נשבע להקדיש את כל כוחותי וצאף להקדיב את חיי להנה ולמלחמה על

עמי ועל מולדתי, על חרות-ישראל ועל נאולה-ציון.

מסכם השבעה לארגון ההנה

מסכם השבעה המועמדים ומסירתם למפקדיהם יעשה בחגיגות חוב מעמד מפקדיהם
הנפת אזהרה, ובמעמד יתרה המפקדים אשר יתמונו ע"י מפקדי החטיבות לקבלת
המועמדים שהוקצו להם.

המסכם יסודר לחברות של מועמדים בבת אחת והוא יערך בחדר או באלום
מסודר: כבסעיף 48 ומותקן: לנשבעת כל המועמדים. המפקדים המקבלים את הטירונים
אשר בשורה הראשונה ולפני סדרה הרגתיהם. המועמדים ישובו מאחוריהם. הקמה
יפקד את כל הנכוחים ובהופיעה המפקד יאמר פ' ע"י וקרא את כל הנכוחים לדולם

המועמדים (המפע) יקרא פנסי הנכוחים את אשיות הארץ (בעמידה) ואת הפרקים
השנאים של פקודה (בלישיבה) וכן יישאל אם יש לנכוחים מה לשאלו בקשר ולהבליים
שהקריא, יסבר ויענה על השאלות שנשאלו ולאחר זאת יודיע כי בשם הנהגה
הוא עומד להשביע את כל הנכוחים כאן ולברית אמונים לאה ויזהיר את הנכוחים

אשר מהסס מוטב שיסתלק ברגע האחרון. המפקד יאמר למפקדי החטיבות
לאחר זאת יקרא את כל הנכוחים לעמידת היום ויקריא את נוסח השבעה
לפני טופס מילתד ופסקים פסקים והמועמדים יחזרו על כל פסק ופסק ואחריהם
החטיבות השבעת יקרא על אחת המועמדים לשלוחו ויהתום במלך יתקבל מעמדם
של המפן על טופס נוסח השבעה.

לאחר זה יודיע המפן על חלוקתם של המועמדים לחטיבות וימסרם לפקודת
המפקדים שנקבעה לקבלתם והמפן יעזוב לאחריה את האולם וההקמה קורא את
בית אתם הנכוחים לעמידת היום בזה מסתיים מסכם השבעה המפקדים ששקבלו את
הטירונים יקבעו עם כל אחת האות הקשר הדרושי ויפטר אותם מהמקום בשקט ובסדר יעזובו
(מתוך סעיף 53 מפקודת החברות" ל"ג בעומר, תש"א)

מדברי ספקדים

פילד־מרשל א. פ. ווייזל

הרוח־המלחמתית — זהו הגורם החשוב יותר מכל. ברצוני להזכירכם קטע שנכתב ע"י אדם חכם, הקרוי פרנסיס ביקון, שכמה אנשים ניסו ליחס לו את כתיבת מחזותיו של שקספיר, וודאי שכתב את השורות הבאות: —

„ערים בנויות חומה, מחסני־נשק ושריון, סוסים משובחי גזע, אבירי־מלחמה, פילים, חילות אספקה, ארטילריה וכל היתר מכגון דא; כל זה הנו אך כבשה בעור אריה, אלא אם־כן יהיו האנשים מטופחים ועשויים להיותם אמיצים ותקיפים ונכונ־קרב.“
בכל צורת מלחמה, בשטח עבות או פתוח, באסיה או באירופה, בהתקדמות או בנסיגה, בהתקפה או בהגנה מהווים את הגורם המכריע — הנהגתו של הקצין ורוחו המלחמתית של החייל, וההחלטה הנחושה להנחיל תבוסה ליריב, יקרה אשר יקרה.
בכל קרב ישנם שלושה גורמים עיקריים — ציוד טוב, כשרון לטקטיקה וכוח־התבונה. והגדול בכלם הוא כוח־התבונה.

* * *

אחת התרופות הצבאיות הטובות ביותר, בהיותך נתון במצוקה או סכנה, היא לא לחשוב על הקשיים של עצמך אלא על אלו של האויב; יתכן כי עיפת, אולם גם הוא התעיף במידה שוה או אף יותר; אתה הנך צמא או רעב, כן גם הוא. אתה הנך מודאג ביחס לתנועה הבאה, יתכן והוא מודאג עוד יותר ממך.
מנהיג היכול, למרות כל הקשיים, להחזיק מעמד זמן ארוך יותר — הנו האדם הזוכה בקרבות ובמלחמות.

* * *

תמיד טוב לזכור את הנקודות הבאות בקשר לגורמים המוראליים בפיקוד: — 1. שני־שלישים מהדוח"ים המתקבלים בזמן מלחמה הנם בלתי־מדויקים. לעולם אל תיחס לדו"ח יחידי המוסר על הצלחה או מפלה כאל עובדה נכונה בהכרח, אלא אם כן יש בידך אישור נוסף.
2. תמיד נסה לנקוט באמצעים על מנת להטעות ולהערים על האויב ולהפך את מאון חישוביו; יתכן כי העקרון היסודי ביותר שבהטעיה הוא למשוך את עין האויב אל מה שהנך רוצה שיראה, ולהסיח את תשומת לבו ממה שאינך רוצה שיראה. בשיטה זו מצליח עושה־הלהטים הנורזי להשיג את מטרותיו.

3. ההתקפה לא זו בלבד שהיא צורת המלחמה היעילה ביותר אלא שהיא גם הקלה ביותר, ואין ערוך להבדל, בהשפעה המוסרית, שבין ההתקדמות והנסיגה. אפילו כשמספר לחמ"ד מצער יותר, משתלם הדבר להיות תוקפני ככל האפשר.
לבסוף, כשנדמה שמצבך רע והקשיים של הצד האחד נראים כגדולים, התרופה הטובה ביותר היא לחשוב על הקשיים בהם נתון האויב. אמן עצמך לכך. קורטוב אחרון של אופטימיזם הנו לעתים קרובות רורבה כללית טובה יותר ממספר גדול של אנשים.

* * *

חיוני הדבר שנעבוד קשה מתמיד על מנת להגיע לרמה גבוהה של כושר גופני; להיטיב את כושר־הנהגתם של המפקדים הנמוכים שלנו; לדרוך את מחשבתנו לקראת הגורמים התנאים החדשים באמנות־המלחמה; ומעל לכל, להכין את רוחנו לקראת המשימה שעודנה לפנינו.

מתנת המשלט והמאהב

כל מי שניסה להגות בבעיות הגנתם של ישובינו שבתחום ארץ-ישראל ושבגבולותיה במלחמותינו לעתיד לבוא, היה ברור מזה שנים, כי משנצא מתחום ההגנה על נקודות ישוביות וערים, בתוספת הבטחת דרכים, וניטול לידינו את מעמסת בטחונם וביצונם של גושי-ארץ שלמים, — ממילא תהיצב בפנינו גם משימת הפיסתן והחוקתן של עמדות-קבע בשטח, לצרכי משמר, תצפית ואבטחת אזורים או עורקי-תנועה, בדרך הטבע, אפשרות זו צפויה ביותר באותם החבלים שעל הספר — ההרריים ברובם, הדלילים באוכלוסיה באופן יחסי ובעלי רוב תושבים ערבי, — ויהיו אלה על גבולות ארץ-ישראל שבתקופת המנדט או בתחומי הפנים, שבין שטחי היישוב היהודי לשטחים המאוכלסים, בעיקרם, בערבים, עובדות, עצות-מעשה והרהורים רבי-ענין לגבי תפיסת נקודות-מאוזן כאלה בשטחי גבעות, להבטחת עורקי-תנועה, או תחומי ארץ נושבת, — מפני בני-שבטים מלומדי מלחמה, — כלולים בספרו של הגנרל א. סקין, מותיקי המפקדים הבריטיים בגבולה הצפון-מערבי ההררי של הודו; על אף הבדלי תנאים לא קטנים, נראה היה כבר לפני עשר שנים — וביחוד משהומחשה, במסגרת פעולותיו של וינגייט, המשימה של השתלטות ממשית על חלקיה ההרריים של ארצנו — שהתוכן השימושי שבספרו של גנ. סקין, עשוי להיות לעזר ובר-תכלית לגבי התפקידים הצפויים לנו כאן בארץ, להפיסה זו טען הרבה אחד הצעירים הפעילים שבשורות „ארגון ההגנה“ שבאותו זמן, — אליהו הרשקוביץ המנוח, (נפל בשירות החי"ל באיטליה), אשר חלם על תרגומו של הספר לעברית. אך הדברים היו עדיין בגדר משימה-למתח, ורק ב-1945 נתפרסמו (בחוברת ל" של „מערכות“) כמה קטעים מ" Passing It on „העבר זאת הלאה!“), לא. סקין, וכן סיכום הנחותיו בענין הבטחת דרכים ושיירות ע"י מזקפי-עראי ומזקפי-קבע.

עתה, כאשר המלה „משלט“ הפכה למלת-שימוש יום-יומית בהוי חיינו, אין עוד ספק בכך שמה מוקדם עדיין לימוד „תורת המזקף“ ומלאכת קיום המזקפים, כפי שנתגבשו תוך נסיון עשרות שנים באותו גבול הררי שבין הודו לאפגניסטאן. אדרבא, אפשר ויש להצטער על כך, כי מעט מן הלקח ההוא מוגש לציבור קוראינו כבר לאחר כמה פרקי נסיון-עצמי — לפרקים נסיון עתיר לקח חמור.

התערות והפצעות בקשר לחקמת מוקפים הבאות כאן ניתנת דרך האספקלוריה של מפקד מחלקה או מפקד פלוגה אשר הוטל עליהם להשתתף בעסקי לא קל זה.

אולם תצפית ברת-מזל של צופים שעל פני הקרקע והודעה במעודה לחיל-התותחנים — עשויה לרפות כהוגן את יד המסתתרים.

בינתיים ודאי הקימות לעצמן מחפה; אם הנך בקו הקדמי הרי עשית זאת מטעמים טובים מאליהם, ואם תימצא בקו הסיוע (רזרב מיד) או ברזרב (הקו השלישי), גם אז הקם תקימו: כי עשוי הוא להידרש שעה שיוחל בנסיונה וגיטות-הקו, הנסוגים והולכים, יעברו דרך קו-המערך שלך — ואז תימצא אתה בקו הקדמי החדש, בטרם יבוא תורך אתה לסגת ולעבור דרך המערך שבעורפך. מחפה זה שלך לא יהיה מעין תל-זהר רצוף, כדוגמת המחפה של עמדת-המוקף, העולה וצומחת בינתיים במהירות מא-חורי גבך, כי אם שכלולו של מחפה הקיים כבר ממילא. לרוב מצוא תמצא, שהחיללים, אם אין מש-גיחים עליהם, או אם לא למדו לקח בנסיונות קודמים, נוטים להקים את "אותו ה-סאנדר" (קיר-אבנים) הרגיל בתמרונים, דהיינו — מין בית-קלפים קטן עשוי לוחות דקים שיש בן יותר כדי להזיק מאשר להועיל, ואכן אחת הסיבות לכך שחילות-החיפוי נדחקו מן ה"גבעה השחורה" ליד פלוסינה, ב-23 בדצמבר 1919, היתה מלאכת "הסינדר" האוילית בנוסח כזה: לכל אורך עמדתם נמצאו גלילי עד וערו-ריים טפשיים אליה ואין תימה בכך, שהם נגרפו משם כמעט מיד עם הפתח אל-האויב, ומצוא תמצא שבתחילה אין האנשים תופסים את הצורך להודרו ולשכלל בהקדם את המחפה לעצמם. פעמים מצאתי את אחד הבטליונים שלי עושה, בעצם, כמיטב יכולתו למען ישמש מידיו שטח שנפל לידיי ללא התנגדות יתרה: אנשיו מתנועעים בבטלנות ונושאים חלוקי-אבנים במקום אבני-סלע, ובהיות וקציניהם לא ראו בזאת אף הדביק נוגה-המד זה גם את

(2) על אף מגמתה של חורת הביצורים, מזה כמה דורות, להתבצרות בעורף — הרי הנסיון בכל שטח הררי מסולע ובוים בכל מלחמה — ליהד הקמת ביצורים-שדה בנויים אבנים מעל לפני השטח, או לפחות גם מעלי (נוסף על הפיירה רדודה) כך היה במערך ההגנה הגרמנית-הרפליה בהררי ירושלים ב-1917-1918 בקרבות אפירוס בין היונים לאיטלקים ב-1940-1941, ובהגנה על "גדרה" למשל בקיץ 1948 (ראו "מערכות" ג' ב-נ"ג

(3) דוגמאות כאלה הנראות לקאורה, תחוקות, מעולמן אנו — ומוצאות לעצמן אישורים מפתיעים אף במציאות הקרבות בארץ-ישראל, וראינו טעם להשאירו בגוף הפרק הניתן כאן — המערך.

החילות שנקבעו לחיפוי הקמת עמדות-מוקף יכיר לו, לרוב, כשתי פלוגות — וכרגיל, אף הרבה יותר מזה, כל עוד לפנינו אויב, אשר רוח תוקפנית מפעמת בקרבנו — ואתם מכונות-ידיה; יש להניח כי מפקדת הבריגדה היא שתנצח על הפעולה ותותחים יועמדו הכן למתן סיוע, כדי לזכות ביום עבודה ארוך יותר ולהשיג אפתעה, יוצאו הרגלים ודאי למסע בעוד חשיכה ויעשו דרכם אל מטרותיהם — הרכסים או הפסגות המחפים על עמדת-המוקף ממרחק-מה, מעבר חזיתה ואגפיה — כי אלה שיעסקו בהקמת העמדה עצמה, צריך שתהא להם מלוא ההבטחה האפשרית. התקדמותם זו של הגייסות המחפים אינה צפויה להתנגדות עזה, אלא אם כן מתכוון האויב להיכנס לקרב; ובמקרה זה יחול שינוי בכל התכנית של אותו יום. אך מצב כוחותינו אנו, אגב הבטחת מוקף, ממילא נותן לאויב הזדמנויות טובות מדי מכדי שיהיה נוטה לבזבז את מרצו על גילוי התנג-דותו להתקדמותנו. יודע הוא, כי ההתקדמות זו סופה להסתיים בנסיגת הכוחות המחפים, אחרי שישלימו את משימתם; ועל כן יש לחשוב שבתחילה רק יטרידו — עי' איש לטוחים ארוכים — הן את מקימי המוקף, והן את המבטיחים אותם, ובהתחלה יהיה איפוא תפקידך כאן בתור מפקד מחלקה או פלוגה פשוט למדי. — לתפוס עמדה מתאימה ולהחזיק בה במשך כל היום, אולם אל יישול! אפשר כי אחד מאנשי האויב ינסה להתקרב בזחילה ולנוק על גזרה בקו המערך שלנו, כשאש וחברי מחפה עליו ממרחק, כבר אירע כדבר הזה רבות; ותוצאת הרי שול היתה תמיד אי-ידידות, וכן רובים שאבדו לנו — ורק שכך דלי כהרגיל אויב האויב יתחיל בודאי להסתגן בהקדם אל תוך שטח מת קרוב ככל האפשר אל קו החזית שלנו, בכדי להתחזקנו במצב עצבני ומתוח, ולהיותו הוא עצמו מוכן ומוזמן שם כהגיע שעת הכושר תהינה, איפוא עיניך פקודות לרווחה וצפיות. יתכן מאוד, כי מטוסים יאשר בהזדמנויות כאלה יש להשתמש בהם שימוש רחב) לא יבחינו בקבוצה שתמצאנה בתוך שטח מת

(1) ברור, כי המדובר כאן — יכן במשפטים הבאים — הוא בפעולה נגד שבטים; בתנאים של התקרבות אל עמדותיו של צבא אויב, עלולה התערבותו של זה לבוא כבו בשלב מוקדם למדי. — המערך.

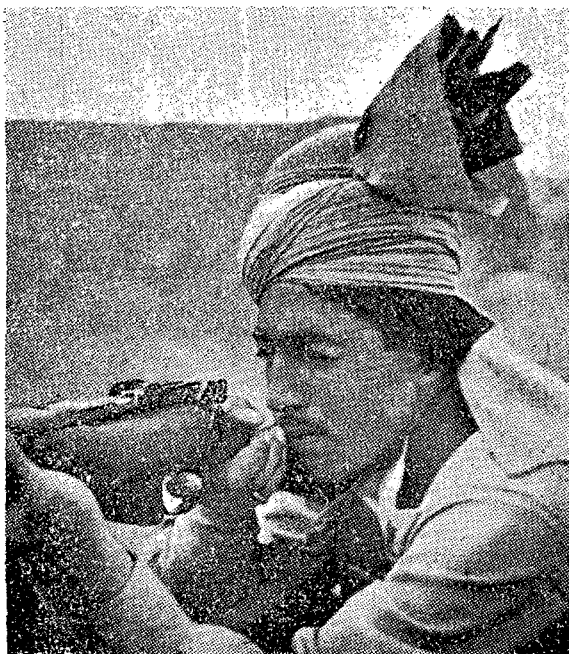
פטרול בהרים של חוליית הפלוגה

השאר — לקראת השעה בה תצווה לסגת, תלוי בתקיפות עמידתם של גייסות הקר המסייע שלך, ובכושרם של אנשיך לנוע בבטחה ובסדר תוך כדי הנסיגה, וכמוכך במידה רבה תלוי הדבר במול כי פגיעה ביש גולית באחד מאנשיך כבר ממש כפרק המסיים, עלולה לשבש, שבש והכשל את כל תכניתך.

ועתה תגלה כי ברמול הנך, אם לבטליו שלכם מפקד נבון, במשימה מעין זו — אם יוצאים אתם ממחנה הבסיס על מנת לחזור אליו — יכול אדם להשאיר שם דברים רבים שהוא נושא עמו כרגיל במסע המגבת, גרבים להחלפה, יריעת הגשם, מכרשת השינים, מנת החירום של מזון וכו', וכו' — הכל תוכלו להשאיר במקום, מאחר שאנשים הלבושים לפעולה זקוקים לתנועה (אם לא קדמם) הם מסוגלים לרדף את היריב במסעם, או פלוגות סינוע (המנוע — פלוגת גומ נשקקבה מיוחדת — המכר). (המקרה) 6. הכוונה כאן למזקפי הבטחה אגפית לתנועתה של שדרה או שירותי אשר מצילים אותם על ראשי הגבעה למספר בשעות בלבד, ודווקא שעה בשעת הצורך, אל הדרך, כדי להצטרף אל מאסף השדרה שעברה כבר. נתקפים על ידי האויב המסתתר לשעת ההקמת זו: המער. 6)

אלה שטיפלן בהקמת מחפה לדרכי הגישה אל העמדה, אולם, אל לד לחקתם, וע"כ, לסקן את בטחון החיל כולו. היום עובר חולף לו, כשמרי פעם, שורקות מעל ירידת צלפים — ולתצנן של האויב, גובר והולך בהדרגה, את הפצועים וההרוגים יש לפנות לעורף ללא השהייה. דאג לכך כי פצועים, הרוגים, נפגעי מכות שמש, וכל מה שעלול להכביד עליך, יפוננו ללא השהייה מיד לאחר שנפגעו: — כי עוד נכונה לנושא האלונקות עבודה לא מעטה כלל וכלל עם רדת הערב, ועתה, אם הכינות לד את הכניחת לכל פרטיה, וכמוכך הודעת על תכנה לכל הנוגעים עים בדבר, בתוך אלה לממונים על המערך המסייע שמאחוריך, — הרי שעשית כל שהיה בכוחך לעשות.

4) לא תשנה למצוא התקלות לתמונה שתוארה כאן בכמה מצבים שנודמנו, למשל בקרבות בדרום עמק יזרעאל ובמקומות אחרים, המער. 5) גם כאן, למיבן המדובר בהתנגשות באיסטטקה של אנשי שבטים, המתקבים מפלתיים לשם הגנה על הקמת עמדת מזקף בפגישת עם אויב ומארגן אהגון צבאי מקובל, עלולות ההגבות לבוא בקצב התפתחות שונה מן המתואר לעיל. המער. 6) כפי שמתבאר באיור לקורא מצוינים קודמיה היתה מקובלת בצבא הבריטי, חלוקת ההגות הנלכדת

אחד מ"סירייטוצ'י" — חיידה חצי־סדירה חבני השבטים

שהאויב ישכיל להכריע את הפלגה הקטנה אשר ניתן להשאירה בעמדת־מזקף מעין זה. הרי יש לעשות את כל האפשר למען מנוע דבר זה. וזאת לא רק למען חסוך באנשים, כי אם גם כדי לחזק את רוח אנשי חיל־המצב, ולהקנות להם את הבטחון, שאף אם יודברו — הרי יקרה הדבר רק לאחר שהאויב ישלם מחיר כה יקר באבידות עד שיהרהר היטב טרם יאמר לגסות כזאת שנית.

התיל הוא, איפוא, הדבר הנדרש לפני הכל; ויש למתוח אותו על כלונסאות שנתקעו היטב; ואינך יכול לתקוע היטב כלונסאות על צלע גבעה כשזו נתונה למטר כדורים; לכן נלווים החפרים לפלגת הרגלים, כדי לעשות מלאכתם בהשכמה, במהירות וללא הפרעה. כלונסאות, פקעות של תיל, "קונצ'ר" טינות" של תיל, מוקשים ואת כל ענין האביזרים הדרושים, — יכול אתה, בשקט, להניח לחפרים. אך גם אנשיך אתה חייבים לעבוד, ולעבוד היטב, כך שלעת ערב כבר יהיה המזקף עומד לבטח. לרשותך צריכים לעמוד, לפחות, שקי חול, אתים, מפושים (והללו במספר ניכר, כי אפשר ותצטרך להעתיק גושי סלע ממקום למקום), דקר או שנים, ואנשים שאומנו בזמן־שלום בהקמת קירות־אבן, ובעבודה מאומצת ומהירה. מאחורי כולם תבוא עוד פלגה בפני עצמה, הרי היא חיל־המצב שלעתיד של עמדת־

קל ככל האפשר ונושאים עמהם רק תחמושת. מים, ומעט מזון, — כלומר, משא קל בלבד — סיכוייהם בביצוע המשימה טובים הרבה יותר. כי אם גם תהא נסיגה בקנה־מידה גדול יותר, הריהי נעשית באותם התנאים ממש כביצוע נסיגה מתוך עמדת־מזקף ארעי. סוף־סוף מגיעה אליך ההתראה שהנסיגה עומדת להתחיל. כלומר: היא מגיעה עדיך אם בר־מזל הנך. לא פעם קורה כי פלגת־החיפוי להקמת המזקף נסוגה ממקומה, עוד טרם הושלם בנין עמדת־המזקף, ואז — לא זו בלבד שיהיה הכרח לחזור ולעשות מחדש את המלאכה כולה, אלא שגם נשלל היתרון הגדול של מתן אש מחפה מעמדת־המזקף אשר טרם נכונה. על כן, — הן למענג והן למען תכלית המבצע — החזק מעמד ככל שיגבר לחצו של האויב! יתכן ויהיה צורך בהתקפות־נגד למען החזר לידך קטעים מקו־המערך שלך שנפלו בידי האויב; הדבר עלול, אָמנם, לעלות במחיר יקר. אך תוך מעשה זה תפיל גם מאנשי האויב; ולבסוף תהיה לך לסעד הידיעה כי קו־מערך מסייע, שלם ובלתי מופר, עומד הכן לחפות על הסתלקותך.

אם עלה בידך ל"סנוך", קמעה קמעה, חלק מאנשיך לעבר העורף, עוד לפני שעת ההסתלקות — כי אז מה טוב; אחרת, מסתלק אתה בהגיע הזמן שנקבע, או לפי אות שהוסכם עליו, ויורד לדממת אחד השקעים שבינך לבין גייסות הקו ה"מסייע" — אשר כדוריהם שורקים עתה מעל ראשך — ואח"כ אתה עובר ביניהם, או עוקף אותם, אל תוך אותו השטח המת שעל פניו הזעתם והעפלתם אתה וכוני המזקף, בעלותכם בו עם הנץ החמה. ועתה תעשה דרכך — כשאתה נעצר פעם בפעם כדי לחפות על נסיגת חבריך — אל תוך העמק ולמחנה, כשמאחוריך — מלאכת יום שנעשתה כדבעי.

* *

באותו זמן עצמו, תחת חיפוי הפלגות אשר מלאכ־תן תוארה כאן, טרח ועמל קצין אחר — הלא הוא האחראי להקמת המזקף. הוא יצא את המחנה מיד אחרי חילות החיפוי, בראש פלגה אשר, כפי שמלמ־דנו לקח העבר, עליה להיות מאורגנת ארגון מדוקדק לכל פרטיה ואביזריה. ואמנם דבר זה הנו הכרח בשבילה, לפי שהעדר גם אחד מחפציה, דיו לעכב את כל המלאכה כולה. חשיבות ראשונה במעלה נודעת לפלגת החפרים* המצויילים במוטות ובתיל, ואשר תפקידם המיוחד הוא לכסות לפחות את חזית־המזקף ואת אנפיו בגדר־תיל בנוי איתן. כי אם גם יתכן

(8) "Sappers" — הכינוי ה"רשמי" למחצה" לחיל־המהנדסים.

רובם של העובדים על המדרונות שלעבר האויב ומגישים בשרשרת-ידיים את כל האבנים המצויות, אל בוני הקיר. ואלה — ראשית מטרתם היא להקים קיר איתן לצד החזית ולצד האגפים. משנשלם הדבר מתקבצים הכל לעבר הצד המוגן של הקיר וממשיכים בעבודה, ובעוד מלאכת הבניה מתקדמת, ממלאים כמה אנשים שקי חול ומביאים אותם, מזהר ככל האפשר, לתוך המוקף.

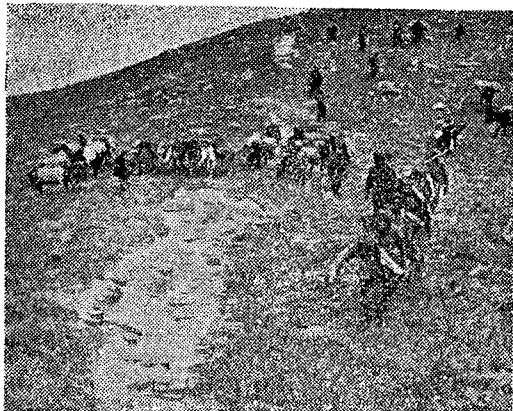
**

מן הראוי, אולי, לחזור כאן על דברים שכבר נאמרו שעה שדובר על הקמת ביצורים מוקפים מסוג אחר, דהיינו — של אותם מוקפים, המוקפים, כאמצעי משמר וכמגן-קדמי, מסביב לחניית-גייסות גדולה. אמנם, "ספר-הקבע המנחה למבצעי הספר הצפון-מערבי" הוא מפורט עד מאוד בענין חיוני זה. מן הראוי רק להוסיף כאן, כי אין לשכוח לעולם להכין במוקף צוהר כלפי העורף, לצורך האיתות והקשר; לשם כך פורצים פרץ, אם אפשר צר בפנים ורחב בחוץ (למען ייראה לעין באופן בולט יותר), בקיר האחורי של המוקף, ומכונן לעבר תחנת-האיתות של הבסיס ליון — וכל זמן שאינו נדרש למתן אותות הרי הוא מכוסה וילון. בלעדי כך אפשר כי המוקף שלך ינותק על נקלה מן העזרה שיכולה להינתן לו. אשנבי-יריה נמוכים מותר לעשות לכל היותר רק במקלטי-מצודה (אם יוקמו כאלה) הנועדים למתן אש אנפית על התוקפים; ואז, כמובן, רק מן הצד המאגף. אולם אפילו או יש באשנבי-יריה כאלה משום סכנה לגייסות שבמוקף, — וביחוד מחשש התגנבות, ויריה מקרוב — כי הם מקילים על האויב פגיעה באנשי המצב דרך אותם האשנבים; ועכ"פ לא קל, ברוב המקרים, למצוא אפשרות — מבחינת פני השטח הסובב — לקבוע אשנבים כאלה בתוך המצודה¹⁰. אולם אפשר לאמר, כי רימון-היד כבר פותר ממילא את רוב הקשיים שהיו נתקלים בהם בעבר, שעה שצריך היה לטפל באויב המתקרב במהודק. על-כן אם רק תוכל, הימנע מאשנב היריה הנמוך.

**

אם האבנים מצויות בשפע, יש להניח כי הביצורים יהיו גמורים ברובם, שעה שגייסות-המצב של המוקף

ממשיכים בתקיעת הכלונסאות הנוספים — פורשת חוליה אחת את ה"קונצרטניה" ומחברת אותה אל הכלונסאות. (10) האמור כאן הולם ודאי גם את המצבים של בית בודד מוגן, והשימוש בקיר שלו כבחומה, אשר פורצים בה אשנבי-יריה.

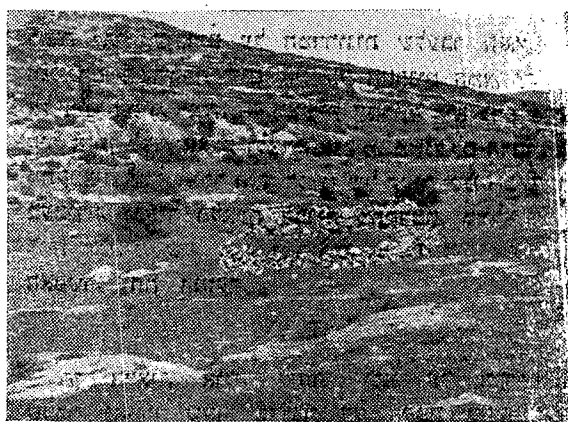
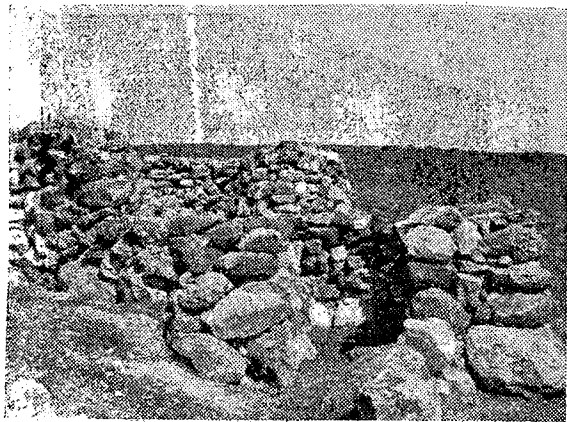
שיירת הכבודה בדרכה למוקף

המוקף, על כל הדרוש לו; הציוד יערם נדבכים נדבכים נמוך יותר מן המקום שנועד להקמת המוקף והפלגה תצטרף לעובדים, בעוד הפרדים אוכלים, ועומדים הכן לשעת הצורך — עה אם התקדמה העבודה עד כדי להבטיח שלא יהיה עוד הכרח להסיע חזרה את כל הכבודה. יש מצבים בהם מוטב להניח לחיל-המצב לבוא במאוחר יותר — ובמקרה זה מחזירים את הפרדים מיד לאחר שנפרק משאם.

אכן, מרובים הצרכים, ועליהם נמנים מטענם הפרטי של האנשים — כי חיל-המצב של המוקף עתיד להישאר שם כמה ימים והוא זקוק למעט נוחיות וחום; מלאי של תחמושת, כמה וכמה שקי-חול רזרביים, רימונים, אקדוח-זיקוקין, פקעת או שתים של חוטי תיל, כמה כלונסאות נוספים לשעת צורך; מפרש ואת, רשתות תיל דק (במקרה שלאויב היתה הזדמנות להצטייד ברימונים), מזון לכמה ימים, מים ומיכלים להחזקתם (ובניהם מיכל ברזנט גדול), כלי-בישול, פנס או שנים, מלאי תחבושות, כיורים לבתי-שימוש וחמרי חיטוי עבורם, ואם יש לשדרה אזהלים, — הרי גם מכסת האזהלים המגיעה לחיל-המצב, למחסה מפני שמש וגשם. בקיצור, מטען לרוב, אך כולו הכרח בל יעבור.

מיד לכשיעלה השחר ויאור כדי אפשרות ראה ממרחק כמה מטרים, אפשר יהיה לסמן בדיוק את מקום העבודה, הואיל וציונו הכללי של המקום ודאי שנעשה כבר לפני כן, ולו אך ע"י סיור ממרחק, וכל המקדים הרי זה משובח, פן יתחילו הכדורים מתערבים במהלך הדברים. החפרים עטים על עבר דתם, כשהם מסיימים את מלאכת תקיעת הכלונסאות טרם יתחילו מותחים את התיל¹¹; ובינתיים מתפרסים

(9) שיטה אחרת בהקמת גדריתיל היא — שאין מחכים עד גמר תקיעת הכלונסאות, אלא בעוד התוקעים

שביל הכניסה לקמדת-מוזקף ומגן בגדר אבנים

עמדת אבנים ("סוגר") קאמקצ'ית להגלוה גפעה בגליל

עמדות אבנים של

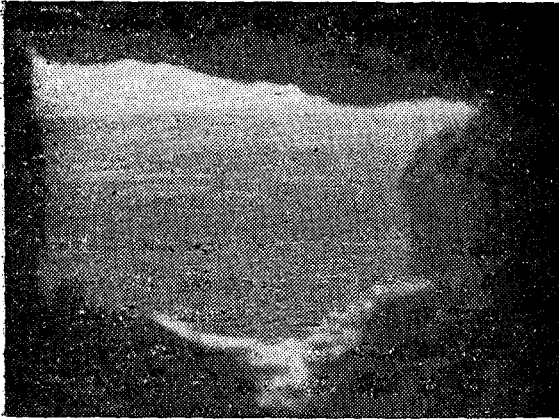
מכניס את אשנבי היריה ומתחילים בהקמת דרגות יריה להדיפת הסתערות מקרוב. ממלאים שקי-חול רורביים הם נערכים נדבכים נדבכים בתוך המוקף; ומשגבה המחפה דיו, כדי שאנשים תקיפירו יוכלו להאחו ולהחזיק בו מעמד — מכניסום למוקף את כל הכבודה הדרושה לשהייה בו וחלי המצב תופש את עמדותיו.

כל חבורה משטימה את עבודתה עליה להס' חלק מיד עם החפריים ששטימו מלאכתם בבנון מכשוליו התל ובשאר עיסוקיהם; הבונים עם גמר הקמת קירות האבן החפריים נהגיהם מיד לכשיוכחו כי עמדת המוקף יקום תקום, ולא יצטרכו עוד להתוויר לבסיס את הכבודה שהביאו עמיהם; ושאר התגלים — מיה משהחפס הצנוד במקור פנימה, אנשי חיל המצב כבר חולקו לעמדות האזעקה שלהם, הסותחים נקבעו הזקיפים הוצבה וחוליות המגן הופקדו לאוהף הקירות, אולם כבר זמן פב לפני כן אפשר היה ידאי מבעוד מעט, להתמצע לתג לות החיפוי (ראה לעיל) מהי השעה בה תהא מותרת להם הנסיגה כלפי מיני שכלולים ושקופצים של מלאכת הביצורה יש להשארה על לאחור שחיילות החיפוי כבר נסוגו והסתדרות האויב פסקה בה במידה שהמלאכה שלמה כהן יכולת מגן — שוב אין להם כל זכות להשתנות בשדה את חילות החיפוי, כי עם ערוב היום עלת כל הגש לחוסה על אבדותיהם, ועל שיהיה וכן על כוחות האויב שבפניהם.

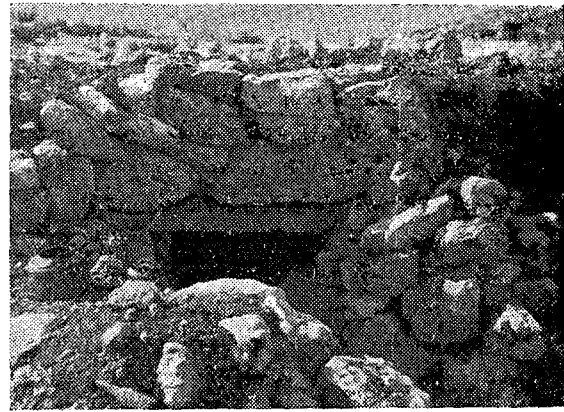
12) דוגת הלילה — למתן אל דף האשנבים המלחי סנים כלפי מטה, נגד אויב מתקרב הנמצא כבר בשטח המלח של הקליפה יחד עם המגן חותם ויש (2) שיצטרף אל המגן ויש שיצטרף אל המגן ויש שיצטרף אל המגן

גיעו עם הכבודה הנדרשת להם גייסות אלה מצטרף פים מיד לבוני המוקפים חשוב כאן עד מאוד שמחפה הראש יוכן כראוי ו שלא יהיה קו עליון ישר חלק ונאה לחומה — כזה אשר נקל יהיה להבחין בו מרחוק מחפה ראש שרשומו יהיה "רשלני" — מוטב עשוי שקי-חול — הנו דבר חיוני כי משיש לה לעמדת המוקף מחפה כזה אין צלח האויב נודע לאן בדיוק עליו לירות, בשל שטוש צורחם של אשנבי היריה שלך; ואם מצויים מאחורי הצלף חברים הירויים לעזרתו אש מחפה — הרי יכולים אנשיך לספל הן בצלף והן בתומכיו בלי שהללו ייהנו מתנאי הסתר והבחון נוחים. עלך לסלק את כל השיחים עד למרחק שלושים מטר לערך; באפלה סגולה להם לשיחים להיראות כוחלים ומתנועעים לכאן ולכאן ואף לדבר בקולות של פתאנים. דאם לא סילקת את השיחים בעוד מועד יתחילו זקיפיד לירות במפלצות מכל הסוגים.

עכ"פ בין במקפי מחנה ובין במקפי קבע של עורק תנועה או של ספר מוגן — אין ערוך למלאי של שקי חול מוכנים שיימצאו לרשותך מלכתחילה למקרה שהאויב יתחיל ביריות צלפים על הבונים; וכן צריכים שקי החול בכל המצבים, להוות את השכבה העליונה של הקיר כדי למנוע נתזי כדורים, גם בלי שנחזור ונציין כי נקל להשתמש בהם להתקנת אשנבי היריה ומחפה האשנבים. לאט לאט עולה הקים עלוה וגבוהה את שצורה מוקם והולך באמצע המוקף גם קיר-חזק פנימי להקטנת אפשרות הפגיעה באש מן האגף מן הגבעות החפסום משלמים את מלאכת הגנתו במיל מסביב את הקירות משלימים מלמלה בשקי-חול

שדה האש של אשנב אחת העמדות. על פני ואדי עורקי

המבוא לעמדה. שים לב לגובה מחפה הראש

גייסות קאוקג'י בנלי

באש ובהסתערות ישירה. חוטיהתיל והרימונים היו לך לעור רב במצבים כאלה; אך אם יקרה ויחדרו דרך התיל, ויגיעו עד לקירות — עליך להשתמש בדרגי-היריה שלך ולהפיל את המתקפים ביריות מטווח קרוב. אולם רק כשהיו קרובים באמת, שאז אש החיפוי שלהם מוכרחה להיפסק — ואז תמצא, כי הגם שאנשי השבטים מצטיינים ביונקי הסתערות, הרי משמגיעים הדברים להיאבקות והרג מטווח מגע. שוב אינם עזי-פגיעה כל-כך. לי ידוע רק מקרה אחד שמזקף מוקף חומה, שהחזיקו בו אנשים תקיפי-רוח, מוגר בוניקת הסתערות כזאת, — והדבר אמנם אירע בשל מחפה-ראש לקוי. המוקף של מנדנה אמנם נכבש בהסתערות בשנת 1919; אך למן הרגע שגהרג שם קצין המוקף נעדר בו התנאי של „אנשים תקיפי-רוח“. ואילו עמידתו של המוקף ליד ברונד, ביוני 1917, אשר לו היה סיוע של כוחות מחפים מוכיחה עד היכן מגעת יכולתם של אנשים הנכונים לעמוד בקרב עד הסוף.

את פקודיך אתה מארגן בדרך הרגילה: שלישי — כמזקף בפנים העמדה (שהוא גם המציב את הזקיפים, לפחות זקיף אחד לכל צד של העמדה) והיתר מי לעבודה ומי למנוחה; הכל ישנים בסמוך לקירות¹³ ואתה עצמך שוכב למרגלות זקיף באותו צד של העמדה ממנו עלולה ביותר לבוא פגיעת האויב. מלאי התחמושת יהיה ערוך להגשה מהירה, וכן — שקי החול הממולאים; המים — מוגנים יפה. הכניסה למזקף נסתמת ע"י מחסום אבנים זמני, או ע"י גדר

יהא ברור לך מראש שחילות החיפוי אמנם יסוגו מיד לכשידעו שהנכם מוכנים; ועתה מגיעה שעתו של חלק נכבד מאוד בעבודת היום: עליך להיות מוכן לפתוח באש, כבדה ותכליתית, על כל נקודה שהאויב המתנכל עשוי להופיע בה, ולהפקיד את אנשיך על חומות המוקף, כשמספר אנשים, מצויידיים במשקפות, דרוכים וצופים להבחין בהופעות אויב. ככל שאשכם תהיה עתה תכליתית יותר, כן יפחת הסיכוי שיטרידוכם לאחר שהסתלקו יתר החילות, וכן תגדל עזרתכם לאנשים אשר טרחו והתמידו במשך יום מייגע לאפשר לכם לעשות עבודתכם במידת בטחון.

חילות-החיפוי הולכים להם כשהם עוברים על פניך בקוי מערך הבאים בזה אחר זה; ניתן לשער שגם האויב — חוץ מאי אלו צלפים — יסתלק לאחר מספר זניקות-הסתערות ראשונות. ועכשיו נותרת בחברת עצמך והלילה. עתה העת לעין פקוחה וצופיה כלפי חוץ; התגלות כלשהי מעל לביצור אסורה, אך עם זאת תיעשה עבודה שקודה להשלמת הביצורים ושיפורם. ביחוד אמורים הדברים במחפה הראש. בלעדיו, תמיד קיים החשש כי אנשיך לא יוכלו להרים ראש בשל אש מדויקת הבאה ממרחק כמה מאות יארדים — בעוד אנשי אויב אחרים מתקרבים בזחילה, תחת חיפוי היריות הללו, ומתקיפים אתכם

13) כאן, שוב, התמונה היא זו של גייס סדיר, התוקע את יתדו בשטחי הפקר, ושל איסטרטיות שבטיות כפריות המתכנסות, במשך היום, מכל הסביבה ומתכוננות לתקוף, לקראת החשיכה, את חיל החיפוי המסתלק ואת המוקף הנשאר בשטח. מאליהם ברורים ההבדלים — מבחינת טיב הכוחות שמכל צד, אופי האוכלוסיה, הכפרים או הסביבה, האויבת בכוח — לגבי התנאים השוררים בתחומי ארץ-ישראל ובסביבותיה.

14) במלחמה הבריטית-האפגנית השלישית.
15) ולא במרכז המוקף, בכדי להמנע מפגיעות צלפים.

מטלטלת. נקבע קשר האיתות עם המחנה — או עם אותו מזקף הבינים, הגדול, המחבר, שבין המחנה לקוי המזקפים החיצוניים — כשצוהר־איתות מחופה (ראה לעיל) מוכן לשעת־חירום, ומוקם המגע עם המזקפים האחרים, אלה שמימין ומשמאל וכן עם זה שמעבר לעמק, על הרכס שממול.

הימנע מיריות בהלה במשך הלילה, פנס חשמלי מועיל לבדיקתה, מומן לזמן, של תגורת התיל, בלי אותה השפעה מהאיגה שיש לזיקוקי־תאורה על המזקפים האחרים, ואם יכול אתה להרוג גמר לאור פנס חשמלי, הרי אין ספק שאכן תוכל גם להפיל אדם בלורך לאותו אור. אולם עוד בטרם ישכבו אנשיך לישון, הזהר תזהירם שכל אלה הנמצאים במחנה וזקוקים למנוחה, כי תפקידך אתה הוא לסייע בידיהם ליכות במנוחת־מעט זו — וכי עצבנות של זקפים, ושיגור של רימונים וזיקוקין ללא אבחנה, אינם נראים לך. באותו זמן עצמו פקוד על הזקפים להקשיב יותר מאשר לצפות, ומשיקלטו אף צליל קל שבקלים של אבן מוזות — מיד לפעול, כי אחת התחבולות החביבות על אנשי השבטים הללו היא להתקרב בוחילה עד לעמדה ולעקור ממקומה אבן חשוכה בקיר, דבר המפיל תוך רעש את תל־המגן כולו — וההתקפה נערכת אז על רקע של מבוכה בפנים העמדה. הצו הוא: להיות ערים אך לא מעוצבנים; אחרת איבד המזקף את מחצית תכליתו. אלה שהיו אתי ליד דקה בשנת 1919 אפשר שזוכרים אותו ליל הפרעות איומות, כשמזקף על הרכס שממערב הציג לפנינו מחזה ממש של זיקוקין די־גור, שנמשך משעה 10 בלילה עד ל־3 לפנות בוקר — רק כדי לגלות עם שחר ששום אויב לא יכול היה להתקרב אליו יותר מאשר למרחק 200 יארד לכל היותר. חישוב מהיר הראה, כי באותו לילה בזכו הקצין הצעיר של המזקף ברירות לחלל העולם סכום שהיה שווה לכל ההוצאות שהושקעו בהכשרתו הצבאית. אכן, קשה להינצל מכגון דא. יכול אני רק ליעץ, כי תקדים ככל האפשר ותצא לציד לילה, בעבי יער, אחרי גמר או ברדלס — למען תלמד כיצד ליחס לצלילי לילה ולמראותיו את ערכם ומשמעותם האמיתיים.¹⁶

16 העצה היעוצה כאן ע"י גנ. סקין איננה דבר יוצא דופן, כי אם נוהג־הקבע של כלל הקצינים אשר שירתו בגייסות הספר, להם נועד הספר. אין ספק, כי היה בו בציד מסוג זה כדי לטפח כמה תכונות והרגלים רבי חשיבות — וצבאות אשר אין לשכבת קציניהם אפשרויות של התנסות מעין זו ייטיבו לעשות בבקשם, ובמצאם, תחליפים מתאימים.

על כל פנים, „ספר הקבע המנחה למבצעי הספר הצפון־מערבי“ מביא עצות נבונות בנידון זה. אל לך לשגר אל על זיקוקי־תאורה בטרם ניתן לך יסוד של ממש לחשוד בנוכחותו של אויב בקירבה מקום — ובטרם עשית את הסידורים הנתוצים למען פתוח עליו אש פדפעי משיאיר הזיקוק. אמנם, אפילו אז תיתכנה שגגות: פפי שקרה לאותם בני מחרטה מיחידה טובה אחת, אשר אזרו פגבר חלצים והטיחו אשם על פני אותו גוף אשר ניסה לפרוץ לו דרך בתוך מכשול התיל שלהם. השבח לאל, כי היה זה רק חמור; לו היתה זאת פרה, אלהים בלבד הוא היודע מה נאלצים היו לעשות למען כפר על עוונם.¹⁷

בדברנו בענין זה של רחשי־לילה סביב מזקפים, יצויין כי גבעות בעלות מבנה גיאולוגי מגוון עשויות „לפלוט“ אבנים בשעת גשם ולגרום ע"י כך לבהלה. לאחר שהבקענו מעבר דרך מיצר ברארי טאנגי, גרם מטר העוז שירד להרבה תופעות כאלה. ואם כי היום שלאחר אותו קרב היה יום שקט, הרי הלילה הביא עמו גשם ומפולות קלות בצלעי הגבעות, ואלה הרבו למתוח את עצבי הזקפים ואת משמרות תחום־המחנה, אף כי אותם הגייסות היו רבי נסיון. הרעש העמידם במבחו לא קל והבזבו בזיקוקין וברימונים היה מצער — ואגב, מכשולי התיל, אי אפשר שיהיו נרחבים עד כדי לעצור את האויב בעודו מחוץ לטווח הטלה רימון: — עצם משקלה של גדר־תיל העשויה להספיק כדי הצבתה ברדיוס של 25 יארד מן העמדה היה חורג מאפשרויות טלטול החמרים הדרושים לכך. אך גם התיל הקרוב ישמור עליכם בפני אנשים המנסים להתגנב אליכם ולמוטט את הקיר, וכן בפני הסתערות מקרוב, ואשר להבטחה מפני הרמן, צריך יהיה להסתפק בסוכך העשוי רשת תיל. בבוקר, טרם שחר, ערוך את אנשי המזקף במצב „הכן“ ושוב תעשה כן לפני שמי שהוא יוצא מן המוקף. דבר זה — יציאת אנשים מתחום המוקף — מוכרח לקרות, כי אינך יכול להיות נתון כל הזמן, מבלי הרף, כבהסגר. זהלא נחוצים גם בתי־שימוש לשעות היום; — בדרך כלל יהיה מן החכמה להקים לכך „סגור“ קטן ולהשתמש בכיורי ב"ש. מערכת מסודרת היטב של מזקפי־קבע תביא בחשבון גם ביקורים, בימים בהם מגיעה שיירה, של עובדי

17 בני שבט מחרטה, מטובי החיילים שביחידות הליליים דים של צבא הודו, הבריטי בשעתו, רואים — ככל בני הדת הברהמנית — את הפרה כיצור קדוש, ואת הריגתה כפגיעה בקודש.

יכולים אנשי המצב שלך לרדת בקבוצות קטנות אל הנחל או המעין לרחוק, ובכלל — להינפש. — בעוד הנותרים במזקף ישארו דרוכים על המשמר, כשהם בוחנים את הגבעות לא רק לעבר הזית עמדתם ואגפיה אלא לכיוון אשר ממנו עלול האויב לאיים על איזה חלק שהוא מן המערך.

אפשר ויהיה רצוי, או אפילו נחוץ, שהמזקף שלך יצפה גם אל קטעים שבמרחק די ניכר; במקרה זה יש לשגר מזקף-יום קדמוני. אלא שבשעת צאתו, זכור לנקוט בכל אמצעי הזהירות — אחרת יתכן וישנה אצלך סיפור המעשה במזקף על נהר טוצ'י. ואף רב יהיה הסיכוי כי אכן ישנה...

**

אם כי אפשר ואשמעם אתכם, הרי לכם סיפור זה — והוא מסוג הדברים העלולים להתרחש במלחמת-הספר הזעירה.

בשנות 1919, במלחמת אפגניסתאן השלישית, החזיק מזקף בן 60 איש בגבעה, הנשקפת, ממרחק מה, על פני הנהר טוצ'י והמבטיחה כברת דרך הגזנה בסמוך לעיירה מירנשאח. מדי בוקר היה על המזקף לשגר משמרי-יום, בעצמת 10 רובים. כדי להחזיק בגבנון-קרקע במרחק של 80 מטר לערך, הנשקף על פני רדיד¹⁹ צדדי. בק אותו גבנון לבין המזקף הראשי השתרעה גם חלקה של שטח מת; ועל כן, מדי בוקר, היה המזקף כולו מתיצב „הכן” בתוך ה„סנגר” שלו בכדי לחפות על תנועתה של הפלגה הנשלחת למשמר-היום שלה.

נקפו ימים על ימים, שקטים ומשמעמים עד מות: וההתייצבות „הכן” נהפכה לחובה גמאסת והולכת — ואח"כ לחובה שמונחים אותה. במקום בו היו שלר שים רובים, או יותר מזה, צופים מעל פני הגבנון, היה עתה זקיף מיושן עוקב בעינים אדישות אחר הפלגה היוצאת. והנה, בוקר אחד, כשהגיעה פלגת-היום אל השטח המת, היא הוכרעה כולה — שעה שמכת אש אחרת שטפה את הסנגר ובמשך 10 דקות החזיקה את אנשיו במצב של יריה ללא אפשרות כיוון או רציפות אש; בזמן זה זנקה חבורה מאנשי האויב אל תוך השטח המת, חטפה את הרובים של פלגת היום ואת רוב תחמושתה, והסתלקה לה. האש נחלשה ואח"כ פסקה לגמרי. אנשי המזקף יצאו החוצה וכל מה שיכלו לגלות הוא שהאויב כבר נמצא במרחק כמה מאות מטרים ועשרה מחברייהם מוטלים הרוגים.

(19) ואדי צר ותלול.

זקיף — (מיחידת ילידים) בהרים — מתגלה לשם קשר עם מזקף סמוך

נקיון וניקוי בתי-השימוש, — ממש כהבאת מלאי המים והמוזן והבאת תחמושת, משזו תידרש. באותן הזדמנויות יגיעו ודאי גם המכתבים, דברי המותרות הקטנים וכל דבר אשר יכול להידרש — וכן יבקרכם ודאי מפקד הפלוגה שלכם, המגיע ממאורתו שבמזקף-הביניים הגדול כדי לראות אם מזקפיו השונים מרוצים ומנוהלים היטב ואם מקינים בהם כל הדרוש למען בטחונם.

ביקורים אלה נערכים, כאמור, בימי בוא השיירה, שעה שמשמרות הליווי של השיירה משמשים תגבורת למערך המזקפים¹⁸; וכימים כאלה, אם שורר שקט,

(18) במקור נאמר „קו” (line) באשר הכוונה היתה בראש וראשונה למזקפי דרכים, המבטיחים עורק-תנועה. במצבים אחרים, וביחוד באזורי-ספר הרריים, ימצאו משלטי המזקפים ערוכים גם לעומק, כשהם מסייעים זה לזה באש ומשלטי קו אחד סותמים את פרצות הקו האחר.

דבר זולת גבעות חשופות או סלעים, או שיחים, שקטים ודוממים כבדומית בית-קברות: ואינך חש בכל דבר אחר זולת בהליכה בשביל המייגע, שבמדרון הגבעה שעליו תשרך את דרכך, הרי שמאמץ גדול של רצון נדרש בשביל להחזיק את עצמך ואת אנשיך ערים; אולם אם לא תהיו ערים, הרי כל כמה שאותם מדרוני הגבעות היו ריקים ברגע מסוים — אפשר וכעבור רגע תיאלץ לפרוע את הקנס על חוסר העירות. כי זכור תזכור: האויב תמיד מצוי ומצפה לרגע בו תכשל בשגיאה. אין אני אומר כי כל שגיאה עונשה בצדה, אבל אומר כי אף שיכול אתה לעשות שגיאה בלי לשלם על כך — ואם בר-מזל אתה, אף פעמיים או שלוש — הרי כל אותו זמן מתייחסות אליך עינים בלתי נראות כאל מי שעלול לאתרע להן הזדמנות: ולא יארך הזמן עד אשר תחוש זאת מבשרך. ונהפוך הוא, — כל מה שיבחינו בעירותך ובדריכותך — כן יתנו אל דעתם כי אין להתל בגדודך.

זאת לזכור: אין מערכת-ההבטחה של מוקפי-קבע שלמה, ואיננה מובטחת עצה, מה, כל זמן שאינה מלווה גם באמצעי-סיוע, משמר והבטחה ניידיים ובשורה של תחבולות מארב והפתעה נגד האויב, למען לא יוכל הוא עצמו להיות נתון בהרגשת בטחון. והרי כמה ציונים לתוספות הכרחיות אלו למערכת מוקפי-ההבטחה.

כדי לאפשר חופש-תנועה לפטרולים באחת מאותן הגורות של דרך טוצ'י, שהופקדה עליהן שמירת-קבע; למנוע את הסיכון לפטרולים חלשים, היוצאים מתוך מוקפים; וכדי ליתן לפטרולים כאלה סיכוי לעשות מעשי-אפתעה ולשנות בכל יום את אורה מסעם — החלו בשיטה שכינוה בשם „המחלקה המרחפת“. אכן, היה זה כינוי משונה במקצת, אך הוא הצליח לתאר את הענין יותר מכל השמות האחרים. מחלקה מצוידת ציד קל נעה לה כחפצה איך ואיך באגפי הדרך, בין המוקפים הקבועים; ברדת הלילה היתה לנה באחת המוקפים שהתאימו לכך ועם שחר היתה מחדשת את פעולתה; וזמן לזמן היתה חוזרת לאחד המחנות הראשיים, לשם מנוחה. העקרון המדריך היה, שאסור לה למחלקה לשהות במוקף אחד שני לילות רצופים. שיטה זו הצליחה ביותר עד שקרה וסנו מעקרון זה, ומטעם זה או אחר, בילתה מחלקה שלושה לילות רצופים

עד כאן, כפי שהנך רואה, צוינה רק מלאכת המוקף, שנעשתה רמיה, שנחנה הזדמנות לאויב, אשר אמנם נאחו בה. כן — אולם הבה ונבחנו את הענין גם מצדו של האויב. חמשה ימים לפני ההתנפלות הגיעה קבוצה של, בערך, 40 בני מחסוד אל המערות הנמצאות כ-15 ק"מ מדרום למוקף, מן העבר השני של הנהר טוצ'י. ברור כי היתה להם ידיעה קודמת על השטח ומושגמה על הרגליו של המוקף; וכבר בלילה הראשון תפסו את הגבנון והתכוננו למעשה. אח"כ, בסמוך לחצות, נפל כוכב מכיוון ביש-מזל; וסימן רע זה גרם לנסיגה בחשאי. בלילה השני גאה הנהר טוצ'י, והם לא יכלו לחצותו. בלילה שלאחר זאת כמעט והגיעו לגבעה — כאשר הכלבים בכפר שעל פניו עברו, החלו נובחים. חבורת הפשיטה סבורה היתה כי יתכן ונביחות אלו עוררו את המוקף; ועל כן הם חזרו על עקבם לאורך כל אותם הקילומטרים עד למאורתם. בלילה הבא הלך הכל למישרין והם נערכו בעמדתם. שעות הלילה חלפו והלכו ובחור בלתי זהיר אחד קם והטיל את מימיו. זקני החבורה מיד החליטו בדעתם כי הצליל ודאי שנישא ע"י הרוח אל המוקף; ושוב החלה הצעידה חזרה אל המערות. בלילה החמישי הלך הכל למישרין; ובהיות וכל אדם נשא עמו קנה של „תמר-ננסי“ אשר דרכו יוכל לכוון את מימיו, הם מנעו מהשמיע רחש מים רבים ועם שחר באו על גמולם: פלגת-היום יצאה לדרכה, נכנסה אל תחום השטח המת — ואנשיה נורו מיד ע"י חלק מן הכנופיה, כששאר אנשיה מדכאים את המוקף, כפי שכבר תואר לעיל. אם הסה"כ הנ"ל אינו מעיד על כשרון של סבלנות, הרי אינני יודע מה עוד דרוש בכדי להעיד על סגולה זו; והריני קד קידה בפני חבורת פושטים זו. הם היו ראויים למה שזכו בו.

ועתה, הלא תרצו לדעת כיצד עליכם לטפל (בין שאתם במוקף, ובין במסע, או בתפקידי-ההבטחה למסע) בסכנה זו הנובעת מ„כשרון סבלנות“ מצד האויב. הפתרון — לעולם לא להתרשל באף אחד מאמצעי הזהירות — הריהו מתווד מאליה, וקל לנסחו; אולם קשה, עד לטירוף, לקיימו — כי אין זה מעשה טבעי להתחזק את העצבים ואת דמיון האדם מתוחים ודרוכים בהתמדה, כאשר למראית עין אין לך דבר שיצדיק זאת. אכן, זוהי הצרה: — אם אחר יום, בין שאתה עוסק במשמר מסע-הכבודה או בליווי השיירה, או בתפקידי חיפוי או פטרול, או בכל אחת מן החובות אשר בשעת מלואן עלול קצין צעיר להמצא במצב שבו הוא פועל על אחריותו הוא — אינך רואה

שה את החיילות היורדים על פני השלוחות, לימנם או לשמאלם.

ה"מחלקה המרחפת" הקשורה בכל הענין של הגנת-קווי-התחבורה, היא-היא המלאכה לקצין הצעיר. בתנאי של ניהוג נכון יכולה חבורה כזאת לזכות.

במזקף אחד. למעשה, חדלה המחלקה המרחפת "לרחף", ומאליר יובן כי האויב הרגיש בכך וסופו של דבר היה כי היא חדלה להתקיים בכלל.

מובן, שבלילה הראשון לא קרה כלום. אך כשחזרה המחלקה למזקף ללון בו לילה שני, זקפו צופי האויב את אזניהם — ולא לשוא, כי כשיצא

מה התורה הזאת לנו?

לקחם של אחרים — שני ציוויים כרוכים בו: א. להכירו; ב. לדעת כיצד להשתמש בו בהתאם לתנאינו אנו. אין ארץ-ישראל כחבל ואזיריסתאן, ואין התושבים הערביים בגדר מהדורה שניה של שבטי האפרידים או המחסודים. בין השאר היא נבדלת ממנו בכך שבגבולותיה של מדינת-ישראל קרובים יותר למרכזה; "רצועות בטחון", שבין צומתי הישוב ועורקיו לבין שכניו האורבים לו — צרים יותר, ועל כן חייבת מערכת ההבטחה להיות נוקשה יותר וצמודה יותר אל תחום-המגן הנתון. ברם, עצם ההכרח בשרשרת מזקפים קבועים ("משלטים", בשפת הדיבור שנתקבלה אצלנו) — קיים אצלנו וביחוד, למשל, בשטחים כגבול הגליל והלבנון או גם בכל שרשרת גבעות אשר תצטרך לשמש כמעצור ראשון לכל איום העלול להופיע על אזורי החוף שלנו ממרכזו של "המשולש", או על ארץ "השפלה" שבמבואות הרי יהודה, וכן באגפי ה"פרוזדור" לירושלים. ודאי שמצודות בנויות תופענה. כחלק מחוליות שרשרת-מגן ארוכות אלו; אך גם לשם ההשלמות ההכרחיות שבתוליות הביניים, וגם לקראת הצרכים של תפיסתם מחדש של שטחים ותחומים, במקרה של מלחמה מחודשת — הכרח הוא כי צבאנו יסגל לעצמו בשלמות את תורת-המזקף המקוים בכוח עצמו ומוחזק אף בתנאי בידוד יחסי.

נסיון משלטי "מצודת-אוישיסקין" ומנרה, סג'רה וברנה, הגלבע, פתחי ואדי-ערה, מודיעין וסביבות ירושלים — הוא המחייב את סיגולה המהיר של תורת-מעשה זו, את השרשתה ואת ההקפדה המתמדת בכלליה וחובותיה.

טיב האויב שונה אצלנו, לא במעט, מזה של ה"פתאנים". מצד אחד הרי הכפרי, — ואף הבדוי — של ארץ-ישראל וסוריה, נופל בהרבה מן הוזיר והאפרידי באשר לתנופה, עוז, כשרון טקטי והתמדה, ורק את הדרושים ניתן, אולי, להשוות עמהם. ואלו, מן הצד השני, אנו עומדים עתה, לרוב, אל מול צבאות סדירים או מעין-סדירים, המצוידים בכלי-נשק ומכשירים אשר איש-ההרים האפגני אף לא חלם אודותם. ועם זאת, כל כללי הזהירות שנתגבשו ונשתרשו בצבא-הספר של הודו חלים כחובה גם עלינו, כי לעולם אין לדעת עד כמה עלול האויב להתחסן, ללמוד מנסיונו, להוסיף עוז וערמה — ודוקא בהשפעת מכותינו אנו. אכן, ענין עמדות-המזקפים יחייב, ודאי, כמה שינויים וסיגולים בשל אפשרות אש מרגמות וארטילריה עליהן; אך בשטחים סלעיים יש ויהיה זה הכרח לקיים עמדות שבעיקרן אינן חפורות לעומק כי אם בנויות אבנים, וזאת — על אף הליקויים הברורים שבהן. ושוב, עיקר הציווי: העתקה מאובנת של הלקח המוגש — לאו דוקא; אך חובת לימודו וסיגולו ככל האפשר — ודאי וודאי.

במידה רבה, באותו יתרון-האפתעה אשר בלעדי נהנה ממנו בעיקר האויב. אין לך דבר השנוא על אנשי-השבטים יותר מהצלחת זולתם להתגנב ולבוא בעורפם; והרי חבורת-אנשים, שהיא קלת ציד ומתאימה לכך בגודלה, תוכל לעשות דבר זה — אמנם, לא בקלות — כשחזיתה ועורפה ואחד מאגפיה מחופים על ידי מזקפי-הקבע, ועל ידי כך

הפטרויל בבוקר הרביעי וירד לו, בנועו במדרונים — שנראה היה כי הובטחו כיאות, — כולם בשדה-הראיה של המזקפים שמעבר לעמק, על פני שתי שלוחות סמוכות, והכל ככתוב בספרי-המופת למלאכות מכוונות — הושמד כליל, בשטח שהיה "מת" לגבי המזקף שאך זה עזבו. הוא הושמד ע"י שתי חבורות מאנשי-השבטים, שכל אחת מהן אוגפת בא-

ל"נגן" עליהן. אך העיקר הוא שיהא לך סימן-היכר. סימן כזה עשוי לפטרך מהרבה דפיקות-לב של היסוס וגם למנוע מקרי אסון אפשריים.

ועוד דבר נכבד, שעליכם לזכרו שעה שנעשים הסידורים עם אנשיכם לקראת מסע מעין זה: אסור שמישהו — פרט לאנשים אשר על פרדיה-המוזון והכבודה שלכם, אתה וסגנך — ידע, בטרם תצאו למקום חנית הלילה שלכם — באיזה מקום מתעתדיב אתם לתקוע יתד בערב ההוא; כי עוף השמים יכול להוליך את הקול. ואשר לנוהג הטקטי שלכם במשך היום, הרי המצוה היא — סירות ערבית, השגחה מתמדת, אם במשקפת ואם בעיני סתכלנים מומחים. על פני השטחים שיש לחצותם, ומעל לכל — תנועה המחופה ע"י כוננות-אש מתמדת, הן של המזקפים הסמוכים והן של אנשי חבר-פקודיך אתה.

ועתה, לאחר שנדדנו על פני עניינים שבמארב ובתחבולת מארב — שלנו ושל האויב — עלינו לחזור אל היות היום-יום של אותו מזקף-קבע מבודד אשר למען בטחוננו יש הכרח גם בכל אלה. המזקף עוודו שם בינתיים: על הקירות והחפירה לעומק, על אנשי חיל-המצב ועל הדאגה המתמדת למנוע מה-אויב הזדמנויות לפגיעה ולהסתערות.

גם דאגתך ל"קטנות" שבחיי המזקף — אף היא בין התנאים שיבטיחו כי אנשיך ישובו ויצטרפו ליחידתם שלמים, ובמנין מלא, לאחר מלאם את משימתם בו.

בישול המזון, קבלת אמבטאות שמש, פלוי כינים, הכלל — כל דבר שאפשר לעשותו בסמוך לעמדת המזקף, צריך שיעשה לרגלי הקיר האחורי שלה, ויש צורך בשלוחות-קיר אגפיות חיצוניות קטנות למען הגן על האנשים העוסקים באלה. כי אפשר שיעברו ימים על ימים בלא כל פגע — והנה ביום בהיר אחד, איזה בכור-שטן תורש מזימות יטיה את אשו לעבר המטבח שלך, שהוא מטרה שקל להבחין בה וקל לטווח אליה — ואחד או יותר מאנשיך "הולכים" — דבר שיכולת למנוע אותו במחיר עבודה לא רבה.

קצין קשיש כי יבקר במזקף, הרי אם בעל נסיון הוא, יקבע דעתו על היחידה יותר לפי אופן ביצועה את המוטל עליה שעה שהיא מופרשת לעמדה מבודדת ומרוחקת כזאת, מאשר לפי הופעתה במסדרים וטכסים: שגרת יום-יום של מזקפי-קבע

היא נעה חפשית בינות לגבעות, בתחום סיועם של המזקפים הנ"ל. אבל אסור ל"מחלקה המרחפת" להתרשל כלשהוא בביצוע התנועות עצמן, אלא אם כן לנה החבורה בכל ערב במקום אחר. וכן יכולה היא לצאת ולנוע בחשכה אל אחת הנקודות שיש להן צד של יתרון בשביל מטרתיה, מתוך תקווה שעם שחר תגלה כנופיות; אשר גם הן סמכו על החשכה בחפצן להגיע בסתר אל הנקודה שבחרו לעצמן לשם עריכת מארב²⁰. תנועה כזאת בדין הוא לעשותה בשעות המוקדמות — זמן מה לאחר חצות — והיא צריכה להיות קצרה; כי אין טעם לערוך סיורי-פטרול בחשכה — אלא אם כן מבוצעים הם מתוך אי-נוע. אכן, דבר זה מוזר למשמע אוזן, אך אמת בו.

אחת הדרכים הטובות לתת אימה בלב אנשי השבטים היא רביצת-מארב לצלפים, עם רדת החשכה במרחק מעמדותינו. הדגש הוא על "רביצה" כי ע"י סיור בפטרולים לא יושג בספר שום דבר בלילה²¹. התנועה עשויה לקלקל את הכל. לכן בעמדת לערוך "צ'אפר" (מארב) לילי כהלכה, הקדם להיכנס בו הסתתר כבר משעות אחה"צ המוקדמות, כדרך שהיית עושה אילו ארבת לנמר, לפי שלעולם אי-איתה יכול לשער היכן יכול הנמר-האדם לצפות לך, על כן בלב עליו את דעתו כדרך שאתה עושה לנמר: יהיו האנשים מהלכים להם באורח טבעי כסביבות המקום, ולאחר זמן יסתלקו משם כאילו לא אירע כלום, וישאירו עם אנשיך ויפקידוכם בידי הלילה והמזל. או בדרך אחרת, אם קרוב המקום, צא לשם לאחר חשכה, התכנס בו וארוב. אך חלילה לך לעשות מעשי ההבל של "גינזוב" האויב בלילה. כי האדם שינוע יכריז על ידי כך על מציאותו שם: והרי לשם הצלחת הענין ראוי שהאויב יקרב אליהם. כך אולי ילכד בפח אגב-אורחא. בהחילך לעסוק במלאכת לילה זאת עיסוק של כובד-ראש, ואין לכם אות-מוסר כס קבוע — חייב אתה לקבוע לך איזה סימן-היכר. יפות לכך טפיחות קלות על התחמושת, על צקלון הצד או הכיסים (אם הוסרו הצקלונים) ופעם בפעם אפשר לצרפן בצירופים שונים. קתות הרובים אינן יפות ביותר לענין זה. שהרי גם לאויב יש קתות

20) כל אלה הם דברים העשויים להזכיר ללא-מעטים בארץ את דרכי פעולתו של א. צ' וינגייט בשנות 1937-8. 21) אכן, בענין זה מתולקות הדעות, והוא תלוי גם בתנאי הסביבה ואופי האויב; והגנ' סקין אף הוא, בדברו על "המחלקה המרחפת", עומד על האפשרויות לתנועה בלילה, העשויות להועיל הרבה.

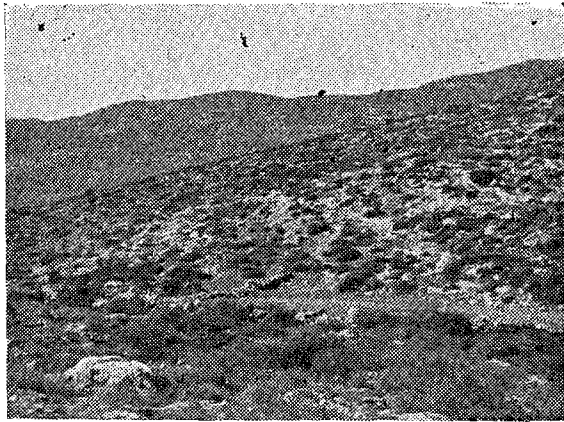
מגלה את נקודות התורפה של בטליון רע ביתר מהירות מכל מצב אחר שאני מכיר. תמיד נהגתי לחפש אחר סימניו החיצוניים של מזקף טוב: זקיפים ערים, רצפה נקיה, מיושרת כדבעי, ציוד התלוי למשעי על יתדות שתקעום בין האבנים. התחמושת ומנות-המוון ערוכים ברוב סדר נדבכים נדבכים, מיכל המים מוצב בגובה מספיק מעל לאדמה, ללא דלף היוצר שלוליות ומושך זבובים, פלי המצע הוצאו לאיורור, מקום הבישול מטואטא, האשפה שרופה או גשרפת, גדר התיל נקיה מניירות, מטליות משומנות וכל „שאר ירקות“ הנלוים לחיי צבא: התעסקות כל שהיא בשביל האנשים, יומן המזקף מנוהל כדרוש, שטח שנוקה לפרוש עליו יריעות קרקע לאיתות למטוסים, וכן — והוא הוא חותם יחידה הגאה על הישגיה — איזה קישוט-מעט. כדמות איזה סמל העשוי חלוקי אבנים, דגם של הגדוד או משהו בדומה לזה. מובטחני שאמצא כל

הדברים הללו במזקף שלך. וכל הדברים הללו אמנם נחוצים הם; כי ימים רצופים של שהיה באותו משכן צר שבמזקף סופם שיר היו משעממים עד מות, ואפשר גם מזיקים לבריאות אם לא יתעורר בכך ענין מיוחד בחיים, ומשרק תתחיל להתרשל באותם הדברים ובדאגה לאנשיך, — סופך כי גם אתה גם אנשיך תהפכו למרושלים גם בדברים אחרים — ואז בוא תבוא שעת הכושר שלה מצפה אחא־פתאן.

וזה משמעותה של שיטת מזקפי-הקבע: — מעשי קרב דרוכים, עבודה קשה, וימים על ימים של תצפית משעממת, אך חיונית, ע"י עשרות פלגות קטנות המפורות לאורך קורת-החברה או ספר. אך אלהים היודע ועד כמה עמל וכמה קרבנות חוסכת שיטה זו.

תיארתיה וסיפרתי אודותיה ככל אשר יכולתי.

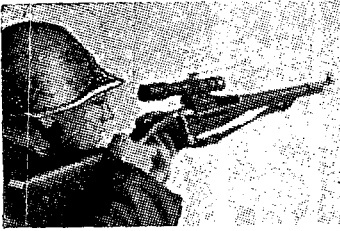
מרוון-גמעה מכוסה סדריות בנג'י המרכזי

— היכן הן כאן שתי עמדות-האבנים, ועמדות-תצפית בצדן, ממערך הביצורים של היל-קאוקג'י?

הצלפים בקרב

(מרשימותיו של צלף)

ואם יהיה צורך במילואים לכיתת הצלפים — ישמשו הם כעתודה.

20 המועמדים נמסרו לסמל הצלפים גדעון. שבעזרת יתר הצלפים ערך מטוח ב־100 יארד כשהאנשים יורים בתנאי יריה טובים ביותר — ממצב שכיבה עם משען, ברובים שהיו רגילים בהם. הם ירו מהרובה הצ'כי שידוע היה לגדעון שאפשר לצפות ממנו, בטווח זה, למקבץ של 4". את התחמושת מיין גדעון עצמו, כשהוא מקפיד שכל הכדורים יהיו מאותו הסוג ומאותה שנת הייצור. הוא ציוה על הרב־טוראי אורי ליטול מברג ולבדוק אם כל הברגים של הרובים מבורגים היטב, ואמנם, היתה לו סיבה לכך: — ברבים מהרובים היו הברגים רפויים. והמנגנון עם הקנה נעו חפשית בתוך המעצה.

היריות בוצעו בקצב אטי וגדעון החליט בלבו שהמועמדים, שיצליחו להשיג מקבץ של 6", ולו ע"י 4 מתוך חמשת הכדורים, ואפילו רק במקבץ אחד מתוך השנים, יובאו בחשבון למבחנים האחרים נוסף ליריה.

התוצאות היו משיעוֹת רצון. 7 מתוך ה־20 הראו יכולת־מקבץ טובה, וביניהם שנים שמקבצם, בסיוח זה, היה של 3 אינצטש.

את יתר הבחורים שלח גדעון חזרה ליחידותיהם. אעפ"י שלכמה מהם היה צר על כך.

מה הניע הפעם את המג"ד לעשות פעולה כה יסודית להגדלת מספר הצלפים בגדוד? — להלן סיפורו של מפקד פלוגה ב', לאחר הקרב המפורסם על המשלט 449 שעבר פעמים, מיד אל יד עד שנכבש לבסוף, למרות אש האויב, על ידי פלוגה ב' שהת' בססה בו והניסה את האויב למרחק של 1000 מטר. אעפ"י שהאויב ניסה להתבסס במשלט 432 שנמצא במרחק של כ־500 מטר בלבד מעמדותינו, אך הונס משם תוך אבידות שנגרמו לו ע"י צלפינו, שעשו את המלאכה העיקרית בכל המערכה הארוכה והקשה הזו.

וזה דבר הסיפור של מפקד הפלוגה: בעת שהי' לפתי את פלוגה א', שנמצאה לפני במשלט, הכנסתי

האבידות התישו את כוח־האדם שבגדוד הראשוֹן. ביתת הצלפים מנתה אותה שעה 6 איש בלבד, ומפקד הגדוד החליט לאמן מספר נוסף של צלפים כדי למלא ע"י הדיוק בקליעה וטיב הצלפים את החסר בכמות. בעבר, כשניסה סמל־הצלפים גדעון למלא את מספר האנשים החסר לו בכיתה, נוכח שכל מי שאכן מתאים להיות צלף מתאים גם להיות מפקד כיתה, ובעתיד — גם מפקד מחלקה. ואותו הבחור מוכשר הנו גם לפקד על צוות מכונת־יריה, או שכבר היה מועמד לקורס סמלי מודיעין.

מי שהיה, בזמנו, מפקד הגדוד, לא העדיף צלפים על נשק מסייע אחר, ובודאי שלא העדיפם על מפק־דים ולו בדרגה נמוכה, והתוצאה היתה שלא נמצא במה למלא את החסר. הוברר שאין לאלץ חייל להיות צלף בעל כרחו, כי כל עת שהובא לבחינה, היה יורה ידע ומפוזר כדוריו לכל הרוחות מלבד אל המטרה. החיילים הפחדנים לא התאוו להיות צלפים; ואמנם, משהנך פועל בתוך כיתה, רואה את חבריך מימינך ומשמאלך ושומע את מפקד הכיתה נותן פקודותיו — יודע אתה שאם תיפצע יש מי שיבוא לעזרך, ואתה יודע שישנן עוד יחידות העוקבות אחר הנעשה בכיתתך והן מוכנות להגיש סעד, ובכלל, ההרגשה שם יותר איתנה מאשר כשהנך נע יחידי, או עם עוד חבר אחד בלבד, וסומך בכל על עצמך, — מבלי שיהיה לך קשר, משך שעות ארוכות, אל יחידת הבסיס שלך.

אך הפעם פקד מפקד הגדוד החדש על מפקדי הפלוגות לשלוח אל סמל הצלפים כל איש טוב הבא בחשבון לתפקיד זה.

בחירת המועמדים לצלפים נעשתה הפעם כך: במסדרי הפלוגות, כולל פלוגת המטה, שהיו בה מספר ניכר של בחורים מוכשרים להלחם (ושמסיבות שונות היו „בעלי הג'ובים", כפי שכונו שם), — הודיעו מפקדי הפלוגות שנדרשים מועמדים לצלפים, וכי כל מתנדב יצעד לפנים. וראה, — הפעם צעדו לפנים כ־20 איש מכל הפלוגות. כוונת מפקד הגדוד היתה לבחור 3 אנשים שיצורפו לכיתת הצלפים וישא־רו בה, ועוד שלושה שיספחו למשך זמן אימון קצר ואח"כ יחזרו לכיתותיהם, כדי לשמש שם כ„קלעים".